

การศึกษาวิจัยนี้จัดทำขึ้นในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาชายโอกาส (มัธยมศึกษาปีที่ 3) ในสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน 9 โรงเรียนในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สอย อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2549-กรกฎาคม พ.ศ.2550 ภายใต้นโยบายแนวคิดเพื่อการพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการจัดตั้งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ให้มีการบูรณาการเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศลุ่มน้ำท้องถิ่น โดยตั้งอยู่ในบริบททางภูมิสังคมของชุมชนและพื้นที่ลุ่มน้ำแม่สอย วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยคือ เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับระบบนิเวศลุ่มน้ำ โดยใช้หลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาท้องถิ่น และเพื่อพัฒนาชุดการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษาลุ่มน้ำแม่สอย โดยใช้การประชุมกลุ่มโรงเรียนเป้าหมาย เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึกและการใช้แบบสอบถาม กำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มครูผู้จัดการเรียนการสอนจำนวน 34 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ร้อยละในการประมวลผลการวิจัย

ผลการศึกษา พบว่าในกลุ่มโรงเรียนเป้าหมายจำนวน 9 โรงเรียน ไม่มีหลักสูตรท้องถิ่นด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในรายกลุ่มสาระวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระ แต่พบว่ามีกิจกรรมการเรียนรูเสริมสร้างประสบการณ์นอกห้องเรียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา เช่น การนำนักเรียนไปทัศนศึกษาดูงานมหรกรรมพืชสวนโลก ร่วมกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ร่วมกิจกรรมปลูกป่าเนื่องในวันและพิธีสำคัญทางราชการต่างๆ และครูผู้สอนที่สนใจด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาได้สอดแทรกความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาลงในกลุ่มสาระวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระ เช่น การให้นักเรียนเขียนชื่อพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ การเขียนคำขวัญรักธรรมชาติ การเขียนรูปภาพของระบบนิเวศลุ่มน้ำแม่สอย เป็นต้น

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา จากกลุ่มโรงเรียนเป้าหมาย 9 โรงเรียน ได้ชุดกิจกรรมชื่อ “นักสืบลุ่มน้ำแม่สอย” ประกอบไปด้วย 5 หน่วยการเรียนรู้ 37 กิจกรรม มี 7 จาก 9 โรงเรียนได้นำไปทดลองใช้สอนจริงได้ผลดี ผู้บริหารการศึกษาควรนำชุดกิจกรรมดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละโรงเรียน โดยปรับใช้กับหลักสูตรใน 8 กลุ่มเป้าหมายต่อไป

This study was conducted in nine educational opportunity expansion elementary and secondary schools (Mattayomsuksa 3), under the supervision of the National Education bureau between August 2006 and July 2007. This was under the concept for the development of the process of the management in educational environment in the schools. Learning contents related to ecosystem of Mae Soi watershed based on geosocial aspect of the community was integrated in this study. The purpose of this study was to explore learning module on environmental studies or the concerned curricular programs in the schools. This aimed to find the level of the integrated learning contents on Mae Soi watershed ecosystem based on the geosocial characteristics of the locality. Data were collected using a series of group meetings for the interviews and the application of designed questionnaire among selected 34 teachers from the targeted schools. Descriptive statistics were adopted for data analysis where percentages were used in summarization.

Results of the study revealed that the nine target schools had no local learning materials program on environmental studies in the eight groups of learning contents. However, it was found that there were supplementary learning activities on environmental studies outside the classroom. These were: educational tours to the world flora exhibition; local culture and tradition activity participation; and reforestation participation during the important ceremony occasions. Also, the teachers added knowledge on environmental studies in all 8 groups of learning contents such as having students write the names of floral and fauna varieties, slogan on love of nature and draw pictures about Mae Soi watershed ecosystem.

As for the development of local watershed ecosystem curriculum for the educational system from 9 targeted schools, it was found activity module named "Watershed Investigator" content (5 learning units, 37 activities).

There were 7 of 9 schools which had taken this content to teach. Administrator should apply that activity module to use for each school in all 8 groups of learning contents.